

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 5.4.2011
KOM(2011) 173 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration frem til 2020

1. FORBEDRING AF ROMAERNES SITUATION: EN SOCIAL OG ØKONOMISK NØDVENDIGHED FOR UNIONEN OG DENS MEDLEMSSTATER

Mange af de anslåede 10-12 millioner¹ romaer i Europa er udsat for fordomme, intolerance, forskelsbehandling og social udstødelse i deres hverdag. De er marginaliserede og lever under meget ringe samfundsøkonomiske vilkår. Det er uacceptabelt i Den Europæiske Union (EU) i begyndelsen af det 21. århundrede.

EU's Europa 2020-strategi for ny vækst - intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst - giver ikke mulighed for vedvarende økonomisk og social marginalisering af en befolkningsgruppe, der udgør Europas største mindretal. Der er behov for en målrettet indsats i dialog med romaerne på både nationalt plan og EU-plan. Selv om det primære ansvar for denne indsats ligger hos de offentlige myndigheder, er det en stor udfordring, fordi den sociale og økonomiske integration af romaerne er en proces, der går begge veje, hvilket kræver en holdningsændring såvel hos borgerne som hos medlemmerne af romasamfundene².

Medlemsstaterne skal for det første sørge for, at romaerne ikke forskelsbehandles, men behandles ligesom alle andre EU-borgere med lige adgang til alle grundlæggende rettigheder, som er forankret i EU's charter om grundlæggende rettigheder. Der skal desuden gøres en indsats for at bryde den onde fattigdomscirkel, som går fra generation til generation. Romaerne udgør i mange medlemsstater et stor og voksende andel af den skolesøgende del af befolkningen og dermed den fremtidige arbejdsstyrke. Romabefolkningen er ung: 35,7 % er under 15 år sammenlignet med 15,7 % af EU-befolkningen generelt. Gennemsnitsalderen blandt romaer er 25 år sammenlignet med 40 år i EU³. Det overvejende flertal af romaer i den erhvervsaktive alder mangler den uddannelse, der er nødvendig for at finde et godt arbejde. Det er derfor meget vigtigt at investere i uddannelse af romabørn, så de senere får mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet. I medlemsstater med store romabefolkninger har dette allerede en økonomisk indvirkning. Overslag viser, at i Bulgarien er ca. 23 % af dem, der indtræder på arbejdsmarkedet, romaer, og i Rumænien er det ca. 21 %⁴.

Et betydeligt antal af romaerne i EU er tredjelandsstatsborgere med lovligt ophold. De lever under samme skrappe vilkår som mange romaer, der er EU-borgere, men har derudover de udfordringer, som indvandrere, der kommer til EU fra tredjelande, har. Disse problemer behandles i EU's politikker til fremme af integrationen af tredjelandsstatsborgere, samtidig med at der tages hensyn til særligt sårbare grupper⁵.

Integrationen af romaerne vil ikke blot give sociale fordele, men også økonomiske fordele både for romaerne selv og for de samfund, de er en del af. Ifølge en nyere undersøgelse fra

¹ Betegnelsen "roma" anvendes - ligesom i andre politiske dokumenter fra Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd - som en fællesbetegnelse, der omfatter befolkningsgrupper, som har mere eller mindre samme kulturelle træk, f.eks. sinti, rejsende, kalé, omvandrende grupper, uanset om de er fastboende eller ej. Det anslås, at ca. 80 % af romaerne er fastboende (SEK(2010) 400).

² KOM(2010) 133, s. 5.

³ Fundación Secretariado Gitano, *Health and the Roma community, analysis of the situation in Europe*, 2009. I undersøgelsen ses der på Bulgarien, Grækenland, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Spanien og Tjekkiet.

⁴ Verdensbanken, *Roma Inclusion: "An Economic Opportunity for Bulgaria, the Czech Republic, Romania and Serbia"*, september 2010.

⁵ En meddelelse om en europæisk dagsorden for integrationen af tredjelandsstatsborgere forventes udarbejdet i 2011.

Verdensbanken⁶ kunne f.eks. en fuldstændig integration af romaer på arbejdsmarkedet give økonomiske fordele i størrelsesordenen 0,5 mia. EUR årligt i visse lande. En større inddragelse af romaer på arbejdsmarkedet vil forbedre den økonomiske produktivitet, mindske statens udgifter til social bistand og øge indtægterne fra indkomstskatter. Ifølge samme undersøgelse fra Verdensbanken anslås de skattemæssige fordele af romaernes integration på arbejdsmarkedet til ca. 175 mio. EUR årligt pr. land. Alle disse betydelige økonomiske og finansielle konsekvenser af romaernes integration kunne bidrage til et klima med større åbenhed over for romaerne blandt befolkningen og dermed være med til, at deres integration i de samfund, de er en del af, bliver mere gnidningsløs.

Den økonomiske integration af romaer vil også bidrage til den sociale samhørighed og forbedre respekten for de grundlæggende rettigheder, bl.a. mindretals rettigheder, og være med til at fjerne forskelsbehandling på grund af race, hudfarve, etnisk eller social oprindelse eller tilhørsforhold til et nationalt mindretal⁷.

EU har fremsat adskillige forslag, for at få medlemsstaterne til at fremme den sociale og økonomiske integration af romaer, senest i Kommissionens meddelelse fra april 2010⁸. Medlemsstaterne har allerede i dag pligt til at give romaer (ligesom andre EU-borgere) lige adgang til uddannelse, beskæftigelse, erhvervsuddannelse, sundhedspleje, social beskyttelse og bolig, jf. direktiv 2000/43/EF. Det strenge tilsyn med gennemførelsen af dette direktiv kan blive et nyttigt instrument til at måle integrationen af romaer⁹.

På trods af at der er sket visse fremskridt både i medlemsstaterne og på EU-plan¹⁰ i de seneste år, har kun få ting ændret sig i de fleste romaers dagligdag. Ifølge undersøgelser foretaget af Kommissionens roma-taskforce¹¹ er der endnu ikke iværksat foranstaltninger, der kan løse de sociale og økonomiske problemer, som en stor del af EU's romabefolkning har.

For at imødegå denne udfordring, og eftersom ikke-forskelsbehandling alene ikke er tilstrækkeligt til at bekæmpe den sociale udstødelse af romaer, anmoder Kommissionen EU-institutionerne om at godkende denne EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration. Rammen supplerer og styrker EU's lovgivning og politikker på ligestillingsområdet, idet den på nationalt, regionalt og lokalt plan, men også gennem dialog med og inddragelse af romaerne tager højde for romaernes særlige behov med hensyn til lige adgang til beskæftigelse, uddannelse, bolig og sundhedspleje.

Formålet med denne EU-ramme er at gøre en mærkbar forskel i romaernes liv. Den er EU's reaktion på den aktuelle situation og erstatter ikke medlemsstaternes primære ansvar på området. Europa-Kommissionen tilskynder med denne EU-ramme medlemsstaterne til - under hensyntagen til romabefolkningens størrelse på deres

⁶ Verdensbanken, Roma Inclusion: "An Economic Opportunity for Bulgaria, the Czech Republic, Romania and Serbia", september 2010.

⁷ Artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

⁸ KOM(2010) 133 - *Social og økonomisk integration af romaer i Europa*.

⁹ Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, EUT L 180 af 19.7.2009.

¹⁰ KOM(2010) 133 endelig, punkt 2.

¹¹ Kommissionens roma-taskforce blev oprettet den 7. september 2010 for at strømline, vurdere og måle medlemsstaternes anvendelse af EU-midler (herunder virkningen heraf) til integrering af romaer og finde frem til underliggende årsager til svagheder i anvendelsen af midler.

område¹² og landenes forskellige udgangspunkter - at vedtage eller yderligere udvikle en bred strategi for romaernes integration og tilslutte sig følgende mål.

2. BEHOV FOR EN MÅLRETTET INDSATS: EN EU-RAMME FOR DE NATIONALE STRATEGIER FOR ROMAERNES INTEGRATION

For at gøre væsentlige fremskridt er det nu afgørende at øge indsatsen og sikre, at nationale, regionale og lokale integrationspolitikker har **fokus på romaer** på en **klar og konkret måde**, og at de tager hensyn til romaernes behov gennem **konkrete foranstaltninger** til forebyggelse og opvejning af ulemper, som de står over for. En målrettet indsats inden for den bredere strategi til bekæmpelse af fattigdom og udstødelse - som ikke udelukker andre udsatte og dårligt stillede grupper fra at modtage støtte - er i tråd med princippet om ikke-forskelsbehandling både på EU-plan og nationalt plan. Princippet om ligebehandling er ikke til hinder for, at medlemsstaterne opretholder eller vedtager specifikke foranstaltninger, der har til formål at forebygge eller opveje ulemper knyttet til race eller etnisk oprindelse¹³. Nogle medlemsstater har allerede haft held med at anvende positiv særbehandling til fordel for romaer, ud fra den betragtning at de klassiske foranstaltninger til social inddragelse ikke på tilstrækkelig vis opfyldte romaernes behov¹⁴.

For at sikre at medlemsstaterne har effektive politikker, foreslår Kommissionen, at de **nationale strategier for romaernes integration** udformes eller, såfremt de allerede findes, tilpasses med henblik på at opfylde **EU's mål for romaernes integration** ved hjælp af en målrettet indsats og tilstrækkelige midler (nationale, EU-midler m.v.) til at gennemføre dem. Den foreslår løsninger, der fjerner de nuværende hindringer for en mere effektiv udnyttelse af EU-midlerne, og skaber grundlag for en **effektiv kontrolmekanisme**, der skal sikre konkrete resultater til fordel for romaerne.

3. EU'S AMBITION: FASTSÆTTELSE AF MÅL FOR ROMAERNES INTEGRATION

Europa-Kommissionens årlige vækstundersøgelse¹⁵ viste, at medlemsstaterne og EU har et stort arbejde foran sig med hensyn til gennemførelsen af Europa 2020-strategien og opfyldelsen af strategiens overordnede mål, støttet af flagskibsinitiativer¹⁶. For en række medlemsstater vil det at tage fat på romaernes situation med hensyn til beskæftigelse, fattigdom og uddannelse bidrage til at gøre fremskridt med opfyldelsen af Europa 2020-målene om beskæftigelse, social inddragelse og uddannelse.

¹² Se Europarådets skøn på http://www.coe.int/t/dg3/romatrave0llers/default_EN.asp, som er vedlagt som bilag til denne meddelelse.

¹³ Rådets direktiv 2000/43/EF (EFT L 180 af 19.7.2000).

¹⁴ Det Forenede Kongeriges lokale "Traveller Education Support Services (TESS)" er en skræddersyet tjeneste, der skal sikre lige adgang til uddannelse og lige muligheder efter endt uddannelse for sigøjner- og romabørn. Et andet eksempel er et beskæftigelsesprojekt i Bulgarien, som giver bistand til arbejdsløse romaer og støtte til entreprenører. Der findes andre eksempler i Kommissionens rapport "Improving the tools for the social inclusion and non-discrimination of Roma in the EU", 2010. Se også undersøgelsen fra Europa-Kommissionen "International perspectives on positive action measures", 2009.

¹⁵ KOM(2011) 11, Årlig vækstundersøgelse: En hurtigere samlet EU-løsning på krisen.

¹⁶ Ud af de syv flagskibsinitiativer er de mest relevante i denne sammenhæng *Den europæiske platform til bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, En dagsorden for nye kvalifikationer og nye job* og *Innovation i EU*.

EU's mål for romaernes integration bør under hensyntagen til romaernes andel af befolkningen dække **fire vigtige områder: adgang til uddannelse, beskæftigelse, sundhedspleje og boliger**. Disse minimumsstandarder bør baseres på fælles, sammenlignelig og pålidelige indikatorer. Opfyldelsen af disse mål er vigtig for medlemsstaternes opfyldelse af de overordnede mål i Europa 2020-strategien.

- **Adgang til uddannelse: Alle romabørn skal som minimum afslutte folkeskolen**

Uddannelsesniveaut blandt romabefolkningen er langt lavere end blandt resten af befolkningen, om end situationen er forskellig fra medlemsstat til medlemsstat¹⁷.

Selv om der er undervisningspligt på folkeskoleniveau i alle medlemsstater, er det medlemsstaterne opgave at sikre, at alle børn har adgang til folkeskolen i den skolepligtige alder. Ifølge det til rådighed værende materiale fra Labour Force Survey 2009¹⁸ afslutter i gennemsnit 97,5 % af alle børn folkeskolen i EU.

Ifølge undersøgelsen er det i nogle medlemsstater kun en begrænset del af romabørnene, der afslutter folkeskolen¹⁹. Romabørn har tendens til at være overrepræsenteret i specialklasser og i segregerede skoler. Det er et behov for at styrke båndene til samfundene gennem kulturelle rådgivere/skolerådgivere, kirker, religiøse foreninger eller samfund og gennem aktiv inddragelse af romabørnenes forældre for at forbedre lærernes interkulturelle færdigheder, mindske segregationen og sikre overholdelsen af undervisningspligten på folkeskoleniveau. Kommissionen planlægger en fælles indsats med Europarådet for at uddanne ca. 1 000 rådgivere i løbet af to år. Rådgivere kan oplyse og vejlede forældre om, hvordan det lokale uddannelsessystem fungerer og hjælpe med at sikre, at børnene klarer overgangen mellem hvert trin i uddannelsesforløbet.

Det er velkendt, at børn, som enten ikke kommer ind i skolesystemet, starter sent eller forlader det tidligt, efterfølgende vil få store vanskeligheder lige fra analfabetisme og sprogsproblemer til følelsen af at være udelukket og utilpasset. De vil derfor få vanskeligere ved at få en videre uddannelse, komme på universitetet eller få et godt job. Derfor opmuntrer man til at give unge, der har forladt skolen, en chance mere, herunder ved programmer specifikt med fokus på romabørn. Der bør også gives støtte til at ændre læreres uddannelsescurriculum og til at udvikle innovative undervisningsmetoder. Skolegang for børn, der på mange måder er dårligt stillede, kræver et tværsektorielt samarbejde og de rette støtteprogrammer. Ekspertgruppen på højt niveau for læsefærdighed og den kampagne for læsefærdighed, som Kommissionen lancerer som et bidrag til Europa 2020-flagskibet "nye kvalifikationer til nye job" vil understrege vigtigheden af at bekæmpe analfabetisme blandt både romabørn og voksne romaer.

Kommissionen har vedtaget en meddelelse om førskoleundervisning og børnepasningsordninger²⁰, hvori det blev fremhævet, at andelen af romabørn, der deltager, er betydeligt lavere, selv om deres behov for hjælp er større. Større adgang til fælles førskoleundervisning af høj kvalitet kan spille en afgørende rolle, når man skal afhjælpe de uddannelsesmæssige

¹⁷ Det anslås på baggrund af Open Society Institutes undersøgelse fra 2008, at 10 % af romaerne går på en ungdomsuddannelse (der foreligger oplysninger for syv medlemsstater).

¹⁸ Labour Force Survey 2009: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/microdata/lfs>.

¹⁹ Open Society Institute, *International Comparative Data Set on Roma Education*, 2008. Der findes oplysninger om uddannelse på folkeskoleniveau for seks medlemsstater. Bulgarien, Letland, Litauen, Rumænien, Slovakiet og Ungarn. 42 % er det vægtede gennemsnit for disse medlemsstater.

²⁰ KOM(2011) 66 endelig.

ulemper, som romabørn har, hvilket fremhæves i nogle pilotforanstaltninger til integration af romaer, som er iværksat i nogle medlemsstater med bidrag fra EU-budgettet²¹.

Det er grunden til, at medlemsstater bør sikre, at alle romabørn har adgang til ordentlig undervisning og ikke oplever diskrimination eller segregering, hvad enten de er fastboende eller ej. Medlemsstaterne bør som minimum sikre, at folkeskolen afsluttes. De bør også give større adgang til ordentlig førskoleundervisning og pleje og nedbringe antallet af børn, der forlader ungdomsuddannelser i overensstemmelse med Europa 2020-strategien. Unge romaer bør på det kraftigste opfordres til at gennemføre en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse²².

- **Adgang til beskæftigelse: *Beskæftigelsesforskellene mellem romaer og resten af befolkningen skal nedbringes***

Europa 2020-strategien fastsætter et overordnet mål om, at 75 % af befolkningen i aldersgruppen 20-64 år skal være beskæftiget (i gennemsnit er beskæftigelsesgraden i EU på 68,8 %²³). Den årlige vækstundersøgelse for 2011 viste, hvordan medlemsstaterne fastsætter nationale beskæftigelsesmål i nationale reformprogrammer, som kan danne grundlag for en vurdering af fremskridt. Empirisk dokumentation og forskning om romaernes samfundsøkonomiske situation viser, at der er betydelig forskel mellem beskæftigelsesgraden for romaer og resten af befolkningen.

Verdensbanken har konstateret, at beskæftigelsesgraden for romaer (især for kvinder) er langt lavere end for flertallet, som ikke er romaer²⁴. Det fremgår af en undersøgelse, der er foretaget af det Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder i syv medlemsstater, at der er betydelige forskelle, og at romaerne føler sig stærkt diskrimineret med hensyn til beskæftigelse²⁵.

Medlemsstaterne bør derfor uden nogen form for diskrimination give romaerne fuld adgang til erhvervsrettede uddannelser, arbejdsmarkedet samt til værktøjer og initiativer til fordel for selvstændige. Adgangen til mikrolån bør også fremmes. Der bør også ses på muligheden for at ansætte kvalificerede romaer som tjenestemænd i den offentlige sektor. Arbejdsformidlinger kan hjælpe romaer ved at yde målrettet bistand og rådgivning. Dette kan være med til at tiltrække romaer til arbejdsmarkedet og dermed øge beskæftigelsesgraden.

- **Adgang til sundhedspleje: *Forskellen mellem helbredstilstanden hos romaerne og resten af befolkningen skal mindskes***

²¹ Pilotprojekt: "A Good Start: scaling-up access to quality services for young Roma children".

²² I den forbindelse bør muligheden for at anvende innovative metoder, såsom IKT-baseret adgang til undervisning, undersøges.

²³ KOM(2011) 11, bilag 3, "Draft Joint Employment Report". Se også "Labour Force Survey", 2009: I 2009 var beskæftigelsesgraden 62,5 % for kvinder og 75,8 % for mænd - http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_10

²⁴ World Bank, op.cit.

²⁵ Agenturet for grundlæggende rettigheder, "European Union Minorities and Discrimination Survey, Main Results Report", 2009.

Den forventede levetid ved fødslen i EU er 76 år for mænd og 82 år for kvinder²⁶. For romaer er den 10 år mindre²⁷. Dertil kommer, at mens børnedødeligheden er på 4,3 pr. 1 000 levendefødte²⁸, tyder det på, at den er langt højere blandt romaer. Det fremgår af en rapport fra FN's udviklingsprogram, at dødeligheden blandt romabørn er 2-6 gange højere end for børn blandt resten af befolkningen, afhængigt af hvilket land der er tale om. Der meldes høj børnedødelighed blandt romasamfundet i andre lande²⁹.

Denne skævhed afspejler den overordnede forskel i helbredstilstanden blandt romaer og resten af befolkningen. Forskellen skyldes romaernes ringe levevilkår, manglende målrettede oplysningskampagner, begrænset adgang til god sundhedspleje og en højere risiko for helbredsproblemer. Undersøgelsen fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder viste også, at diskrimination fra sundhedspersonalets side også var et særligt problem for romaer³⁰: 17 % anførte, at de havde følt sig diskrimineret på dette område inden for de seneste 12 måneder. Brugen af forebyggende ydelser er lav blandt romaere, og ifølge nogle undersøgelser har over 25 % af romaernes børn ikke fået alle almindelige vacciner³¹.

Medlemsstaterne bør derfor give romaere adgang til ordentlig sundhedspleje, især for kvinder og børn, samt til forebyggende ydelser og sociale ydelser på samme niveau og samme vilkår som resten af befolkningen. Hvor det er muligt, bør kvalificerede romaer inddrages i sundhedsprogrammer, som er rettede mod deres samfund.

- **Adgang til bolig og væsentlige ydelser: Den forskel, der er mellem andelen af romaer med adgang til bolig og offentlige ydelser (såsom vand, el og gas), og andelen af den øvrige befolkning med adgang til samme, skal mindskes**

Mellem 72 % og 100 % af husstandene i EU er forbundet til en offentlig vandforsyning³². Situationen for romaer er dog langt værre. Deres ofte ringe boligforhold omfatter dårlig adgang til offentlige ydelser, såsom vand, el eller gas, og ikke-fastboende romaer har ofte vanskeligt ved at finde steder, hvor der er adgang til vand³³. Dette har en negativ indflydelse på deres helbred og generelle integration i samfundet.

Medlemsstaterne bør derfor fremme lige adgang til bolig, herunder sociale boliger. Boligforanstaltninger bør indgå i en integreret løsning, som især omfatter uddannelse, sundhed, sociale anliggender, beskæftigelse og sikkerhed og foranstaltninger til at

²⁶ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/dataset?p_product_code=TSDPH100
²⁷ KOM(2009) 567, *Solidaritet på sundhedsområdet: begrænsning af uligheder på sundhedsområdet i EU*. Se også: Fundación Secretariado Gitano, op cit. and Sepkowitz K, "Health of the World's Roma population", 2006, som bygger på situationen i Tjekkiet, Irland, Slovakiet og Bulgarien.

²⁸ Forholdet mellem antallet børn under et år, der dør i et givent år, og antallet af levendefødte i samme år. Eurostat Data, 2009 -

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_minfind&lang=en.

²⁹ FN's udviklingsprogram om romaer i Central- og Østeuropa "Avoiding the Dependency Trap", 2003. Bulgarien, Rumænien, Slovakiet, Tjekkiet og Ungarn. Equality and Human Rights Commission: "Inequalities Experienced by Gypsy and Traveller Communities: A review", 2009.

³⁰ Agenturet for Grundlæggende Rettigheder, "European Union Minorities and Discrimination Survey, Main Results Report", 2009.

³¹ Fundación Secretariado Gitano, op.cit. Se også undersøgelsen fra University of Sheffield, *The Health Status of Gypsies and Travellers in England*, 2004.

³² Eurostat data, 2002 - http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/8-21032006-AP/EN/8-21032006-AP-EN.PDF.

³³ Agenturet for Grundlæggende Rettigheder, "Housing conditions of Roma and Travellers in the European Union, Comparative Report", 2009.

bekæmpe segregering. Medlemsstaterne bør også se på ikke-fastboenes særlige behov (f.eks. behovet for adgang til passende bopladser). De bør aktivt gribe ind med målrettede programmer, som inddrager regionale og lokale myndigheder.

4. NATIONALE STRATEGIER FOR ROMAERNES INTEGRATION: ET KLART POLITISK TILSAGN FRA MEDLEMSSTATERNE

Med udgangspunkt i medlemsstaternes erfaringer, herunder i de medlemsstater, der deltager i årtiet for romaernes inddragelse³⁴, opfordrer Kommissionen alle medlemsstater til at tilpasse deres nationale strategi for romaernes integration til den målrettede tilgang beskrevet ovenfor og til at forlænge deres planlægningsperiode frem til 2020. Medlemsstater, som endnu ikke har en national strategi for romaerne, opfordres til at fastsætte lignende mål, som står i forhold til størrelsen af romabefolkningen på deres område³⁵, og som tager hensyn til deres forskellige udgangspunkt og romabefolkningens særlige forhold.

Medlemsstaternes nationale strategier bør have en målrettet tilgang, som **i overensstemmelse med de fælles grundlæggende principper for romaernes integration**³⁶ bidrager aktivt til den sociale integration af romaer i det almindelige samfund og til at afskaffe segregering, hvor den forekommer. De skal passe ind i og bidrage til Europa 2020-strategiens bredere ramme og bør derfor være i overensstemmelse med de **nationale reformprogrammer**.

Når medlemsstaterne lægger deres nationale strategi for romaernes integration, bør de have følgende in mente:

- Der skal sættes **realistiske nationale mål for romaernes integration** for at mindske kløften mellem dem og resten af befolkningen. Målene bør som minimum vedrøre EU's fire mål for romaernes integration vedrørende adgang til uddannelse, beskæftigelse, sundhedspleje og bolig.
- Der skal udpeges eventuelle **dårligt stillede mikroregioner eller segregerede kvarterer**, hvor samfundene har de ringeste kår, ved hjælp af de til rådighed

³⁴ Årtiet for romaernes inddragelse 2005-2015 er et internationalt initiativ, der samler regeringer, internationale partnerorganisationer og civilsamfundet for at sætte skub i inddragelsen af romaerne og gennemgå fremskridtene på en gennemsigtig og kvantificerbar måde. De tolv lande, der i øjeblikket deltager i årtiet er Bulgarien, Rumænien, Slovakiet, Spanien, Tjekkiet og Ungarn samt Albanien, Bosnien-Hercegovina, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kroatien, Montenegro og Serbien. Slovenien har observatørstatus. De internationale partnerorganisationer for årtiet er Verdensbanken, Open Society Institute (OSI), Europarådet, Europarådets Udviklingsbank, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE), European Roma Information Office (ERIO), European Roma and Travellers Forum (ERTF), European Roma Rights Centre (ERRC), FN's program for bolig- og bebyggelsesmiljø (UN-Habitat), FNS Højkommissariat for flygtninge (UNHCR) og FN's Børnefond (UNICEF).

³⁵ Se Europarådets skøn på http://www.coe.int/t/dg3/romatravellers/default_EN.asp, som er vedlagt som bilag til denne meddelelse.

³⁶ De 10 fælles grundlæggende principper for romaernes integration blev forelagt på platformens første møde den 24. april 2009. De blev knyttet som bilag til Rådets konklusioner af 8. juni 2009. Principperne er: 1) konstruktive, pragmatiske og ikke-diskriminerende politikker, 2) eksplicit men ikke eksklusiv målretning, 3) interkulturel tilgang, 4) målet er det almindelige, 5) bevidsthed om kønsaspektet, 6) overførsel af evidensbaserede politikker, 7) anvendelse af EU-instrumenter, 8) inddragelse af regionale og lokale myndigheder, 9) inddragelse af civilsamfundet og 10) Romaernes aktive deltagelse.

værende samfundsøkonomiske og territoriale indikatorer (dvs. lavt uddannelsesniveau, langvarig arbejdsløshed osv.).

- Der skal tildeles **tilstrækkelige midler fra det nationale budget**, som om nødvendigt vil blive suppleret med internationale midler og EU-midler.
- Der skal være **effektive overvågningsmetoder** til at vurdere virkningen af integrationstiltagene og en revisionsmekanisme til at justere strategien med.
- Udformningen, gennemførelsen og overvågningen skal ske i **tæt samarbejde og i løbende dialog med romasamfundene og de regionale og lokale myndigheder**.
- Der skal udnævnes et **nationalt kontaktpunkt for den nationale strategi for romaernes integration**, som har beføjelse til koordinere udviklingen og gennemførelsen af strategien, eller der skal eventuelt benyttes egnede eksisterende administrative strukturer.

Medlemsstaterne anmodes om at forberede eller revidere deres nationale strategi for romaernes integration og forelægge den for Kommissionen inden udgangen af december 2011. I foråret 2012 forud for roma-plattformens årlige møde vil Kommissionen vurdere de nationale strategier og underrette Europa-Parlamentet og Rådet om fremskridt.

5. DER SKAL OPNÅS KONKRETE RESULTATER FOR ROMAERNE

Gennemførelsen af de nationale strategier for romaernes integration og resultaterne heraf vil i høj grad afhænge af, at de nødvendige nationale ressourcer tildeles. EU-midler alene kan på ingen måde løse romaernes problemer, men Kommissionen minder om, at der i øjeblikket er programmeret **26,5 mia. EUR i form af EU-støtte** til medlemsstaternes indsats inden for området social inddragelse, herunder indsatsen for at hjælpe romaere³⁷.

I april 2010 opfordrede Kommissionen³⁸ medlemsstaterne til at sikre, at EU's eksisterende finansielle instrumenter, navnlig strukturfondene og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne blev tilgængelige for romaer. Dette blev godkendt af Rådet i juni 2010³⁹. De fleste medlemsstater gør imidlertid ikke tilstrækkelig brug af de til rådighed værende EU-midler til at afhjælpe romaernes behov.

Fremskridt i løbet af den nuværende programmeringsperiode 2007-2013) ...

- For at løse problemer i forbindelse med fastlæggelsen af hensigtsmæssige strategier og af effektive gennemførelsesforanstaltninger i de tilfælde, hvor strategierne allerede findes, opfordres medlemsstaterne til at ændre deres operationelle programmer, som samfinansieres af strukturfondene og af Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter, således at de i højere

³⁷ Fra Den Europæiske Socialfond er der tildelt 9,6 mia. EUR i perioden 2007-2013 til foranstaltninger til fordel for samfundsøkonomisk inddragelse af dårligt stillede - heriblandt marginaliserede romaer - og 172 mio. EUR er specifikt blevet tildelt til foranstaltninger til integration af romaer. Fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) er der planlagt over 16,8 mia. EUR til social infrastruktur.

³⁸ KOM(2010) 133 endelig.

³⁹ Rådets konklusioner af 7. juni 2010, 10058/10+COR 1.

grad støtter projekter til fordel for romaer, og til at tilpasse dem til den nationale strategi for romaernes integration.

- Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne se nærmere på ændringer af deres operationelle programmer for at gøre noget ved nye behov, forenkle gennemførelsen og sætte skub i gennemførelsen af prioriteterne, herunder brugen af den integrerede strategi for boligtiltag, der fremgår af den ændrede forordning om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling⁴⁰. Kommissionen vil straks undersøge anmodninger om programændringer, som vedrører de nationale strategier for romaernes integration.
- Der er betydelig teknisk bistand fra EU til rådighed for medlemsstaterne (4 % af alle strukturfonde), hvoraf medlemsstaterne i gennemsnit har udnyttet 31 % af deres planlagte tildelinger frem til udgangen af 2009. Disse beløb går tabt, hvis de ikke udnyttes. Når medlemsstaterne udformer deres nationale strategi for romaernes integration, bør de derfor i højere grad benytte EU's tekniske bistand⁴¹ til at forbedre forvaltnings-, overvågnings- og evalueringskapaciteten, også når det gælder projekter rettet mod romaer. Medlemsstaterne kunne også benytte dette instrument til at trække på de regionale, nationale og internationale organisationers ekspertise i forbindelse med udfærdigelses-, gennemførelses- og overvågningstiltag.
- For at afhjælpe kapacitetsproblemer, såsom manglende knowhow og administrativ kapacitet hos forvaltningsmyndighederne, og vanskelighederne ved at kombinere midler for at støtte integrerede projekter opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at overveje at overdrage forvaltningen og gennemførelsen af visse dele af deres programmer til formidlende organer, såsom internationale organisationer, regionale udviklingsorganer, kirker og religiøse organisationer eller samfund, samt ikke-statslige organisationer med dokumenteret erfaring i romaers integration og kendskab til aktørerne på stedet⁴². I den sammenhæng kunne Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs netværk være et nyttigt værktøj⁴³.
- Medlemsstaterne bør også overveje at anvende den europæiske mikrofinansieringsfacilitet⁴⁴, hvortil der er stillet i alt 100 mio. EUR til rådighed for perioden 2010-2013. Kommissionen vurderer, at dette beløb kan øges til mere end 500 mio. EUR i mikrokreditter i løbet af de kommende otte år. Romasamfundene

⁴⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 437/2010 (EUT L 132 af 29.5.2010). Den 9. februar 2011 offentliggjorde Kommissionen en vejledende note om gennemførelsen af integrerede boligtiltag til fordel for marginaliserede samfund og EFRU, som Koordinationsudvalget for Fondene har godkendt.

⁴¹ KOM(2010) 110, *Samhørighedspolitik: Strategirapport 2010 om gennemførelsen af programmerne for perioden 2007-2013*, og SEK(2010) 360 viste, at medlemsstaterne i gennemsnit kun udnytter 31 % af deres tildelinger til udfærdigelse, gennemførelse og overvågning af samhørighedspolitikken.

⁴² I overensstemmelse med artikel 42 og 43 om globaltilskud i Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 210 af 31.7.2006).

⁴³ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har et netværk af nationale kontaktpunkter i det organiserede civilsamfund gennem de nationale økonomiske og sociale udvalg og lignende organisationer.

⁴⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 283/2010/EU af 25. marts 2010.

er én af instrumentets målgrupper⁴⁵. Muligheden for at starte selvstændige produktionsaktiviteter kunne motivere romasamfundene til at deltage aktivt i regulært arbejde, og det kunne mindske afhængigheden af sociale ydelser og inspirere kommende generationer.

- Når medlemsstaterne skal udfærdige og gennemføre deres nationale strategier for romaernes integration, opfordres de til at anvende det europæiske initiativ vedrørende social innovation, som Kommissionen har til hensigt at lancere i 2011 som anført i flagskibsinitiativet "Europæisk platform mod fattigdom". Denne innovationsbaserede tilgang kan bidrage til at gøre politikken for social inddragelse mere effektiv.

... og efter 2013

Da de nationale strategier for romaernes integration skal dække perioden 2011-2020, er det vigtigt at udnytte de midler, der er til rådighed under den nye flerårige finansielle ramme, bedst muligt. Den flerårige finansielle ramme vil udstikke linjerne for, hvordan det kommende EU-budget vil støtte Europa 2020-målene.

Europa 2020-strategien tager fra starten hensyn til romabefolkningen⁴⁶. Tiltag til fremme af romaernes integration vil være en del af de relevante EU-finansieringsinstrumenter, navnlig samhørighedspolitiske midler. På baggrund af de retningslinjer, der blev angivet i gennemgangen af EU's budget⁴⁷ og i konklusionerne af femte samhørighedsrapport vil Kommissionen ved udarbejdelsen af forslag til det fremtidige samhørighedspolitiske regelsæt tilstræbe at tage fat på de politiske hindringer, der i dag står i vejen for at udnytte de samhørighedspolitiske midler effektivt til at fremme romaernes integration.

Det er vigtigt at sikre, at de forskellige fondes investeringsprioriteter, som kan anvendes til social inddragelse og bekæmpelse af fattigdom, understøtter gennemførelsen af de nationale reformprogrammer og de nationale strategier for romaernes integration. De bør også fastsætte de betingelser, der på forhånd skal være opfyldt for at få effektiv og resultatorienteret støtte, herunder ved bedre evaluering. Derudover vil der blive set på muligheden for at anvende positive incitamenter til at reducere uligheder. Samtidig vil en forenkling af procedurerne til gavn for programmets brugere blive ét af de hovedelementer, som Kommissionen vil tage i betragtning, når den udarbejder fremtidige forslag. Dette er især vigtigt for projekter til gavn for romaer.

⁴⁵ Kommissionen støtter allerede f.eks. Kiútprogrammet, som er et mindre pilotprojekt til fordel for romasamfundet i Ungarn, og som øger forholdsvist små mikrolån.

⁴⁶ De integrerede retningslinjer for de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne (retningslinje 10) henviser udtrykkeligt til romaer. Endvidere beskrives i flagskibsinitiativet "Europæisk platform mod fattigdom", hvordan integrationen af romaer kan tackles inden for den overordnede politik til bekæmpelse af fattigdom og social udelukkelse. Andre retningslinjer for beskæftigelsespolitikken fremmer beskæftigelsesegnetheden på en måde, som fremmer den samfundsøkonomiske integration af romaer.

⁴⁷ KOM(2010)700 endelig, *Gennemgang af EU's budget*.

6. FREMME AF ROMAERNES INTEGRATION UDEN FOR EU: UDVIDESESLENDENES SÆRLIGE SITUATION

Kommissionens udvidelsesstrategi⁴⁸ understregede den vanskelige situation, som mange romaer på Vestbalkan og i Tyrkiet befinder sig i. Europarådet skønner, at der er 3,8 millioner romaer.

Romaer i udvidelseslandene står over for lignende eller endda værre problemer end romaer i mange EU-medlemsstater: social udelukkelse, segregering og marginalisering, som fører til manglende uddannelse, kronisk arbejdsløshed, begrænset adgang til sundhedspleje, boliger og basale ydelser samt til udbredt fattigdom. Derudover har mange romafamilier på grund af krigen i Balkanområdet været nødt til at flytte som fordrevne personer til andre lande i regionen eller til Vesteuropa. I Tyrkiet er roma-grupperne meget forskellige, men en stor andel lider under mange former for social udelukkelse.

Erfaringer fra tidligere udvidelser tyder på, at fremme af romaernes integration kræver stor politisk vilje til at inddrage romaer, tildele de fornødne ressourcer på de nationale budgetter, sikre bedre koordinering med alle relevante donorer samt foretage en systematisk evaluering og en effektiv overvågning. EU's mål for romaernes integration er ligeledes relevant for disse lande. Deres nationale strategier for romaernes integration og handlingsplaner (for de fleste tilfældes vedkommende udarbejdet i forbindelse med årtiet for romaernes inddragelse 2005-2015) bør revideres i overensstemmelse med disse mål. Tyrkiet mangler stadig at vedtage en national ramme for romaernes inddragelse.

Kommissionen er villig til at hjælpe disse lande på regionalt og nationalt plan i deres bestræbelser på at forbedre den sociale og økonomiske inddragelse af romaer ved:

- at forbedre leveringen af bistand under førtiltrædelsesinstrumentet til en strategisk og resultatorienteret programmering, som er såvel national og rettet mod flere modtagerlande, med fokus på en sektorvis tilgang til social udvikling. Kommissionen er i øjeblikket i gang med at gennemføre eller planlægge projekter til en samlet værdi af over 50 mio. EUR, som udelukkende eller delvis kan komme romasamfundene til gode
- i højere grad at inddrage civilsamfundet og opmuntre til strukturerede dialoger med repræsentanter for romaer, således at de bliver engagerede og føler ansvar for politikformuleringen, -gennemførelsen og -overvågningen på regionalt, nationalt og lokalt niveau
- at følge fremskridtene nøje i de forskellige lande med hensyn til romaernes økonomiske og sociale situation og ved årligt at fremlægge konklusionerne i statusrapporterne om udvidelsen.

⁴⁸ KOM(2010) 660, *Udvidelsesstrategi og vigtigste udfordringer 2010-2011*.

7. STYRKELSE AF CIVILSAMFUNDET: DEN EUROPÆISKE PLATFORM FOR ROMAERNES INTEGRATION SKAL SPILLE EN STØRRE ROLLE

Den europæiske platform for integration af romaerne⁴⁹ er et nyttig forum for debat og for at skabe samordnet aktion mellem alle berørte parter: EU-institutioner, nationale regeringer, internationale organisationer, akademiske kredse og repræsentanter for romaernes civilsamfund. Platformen har bidraget betydeligt til udarbejdelsen af både europæiske og nationale politikker, hvor der tages større hensyn til romaernes behov.

Kommissionen er villig til at spille en større rolle i platformen og til at styrke platformens rolle ved at trække på erfaringer og knytte dens arbejde til de fire prioriterede områder i de nationale strategier for romaernes integration.

Gennem platformen bør berørte parter, navnlig repræsentanter for romasamfundene, få mulighed for at spille en rolle i EU-rammen for de nationale strategier for romaernes integration. Den styrkede platform kan hjælpe medlemsstaterne med at finde de relevante politiske løsninger ved hjælp af udveksling af god praksis og drøftelse af de tilgange, som anvendes af internationale organisationer med erfaring i fremme af romaernes integration. Den vil også give Kommissionen feedback om de konkrete resultater af indsatsen på nationalt plan, idet romaernes civilsamfund vil komme til orde.

8. MÅLING AF FREMSKRIDT: ETABLERING AF ET EFFEKTIVT OVERVÅGNINGSSYSTEM

I dag er det vanskeligt at indhente nøjagtige, detaljerede og fuldstændige data om romaernes situation i medlemsstaterne og at identificere de konkrete foranstaltninger, der er iværksat for at håndtere udelukkelse og diskrimination af romaere. Det er ikke muligt at vurdere, om foranstaltningerne giver de forventede resultater. Det er derfor vigtigt at indhente pålidelige data.

Det er grunden til, at det er nødvendigt at etablere et **effektivt overvågningssystem** med klare benchmark, som sikrer, at målbare resultater måles, at penge til romaernes integration når frem til de endelige modtagere, at der sker fremskridt i opfyldelsen af EU's mål for romaernes integration, og at de nationale strategier for romaernes integration er blevet gennemført.

Kommissionen vil **årligt underrette Europa-Parlamentet og Rådet** om fremskridt i integrationen af romaer i medlemsstaterne og om opfyldelsen af målene.

Kommissionen vil til dette formål bygge på det pilotprojekt om en undersøgelse af romaernes husstande, som er gennemført af FN's udviklingsprogram i samarbejde med navnlig Verdensbanken og Agenturet for Grundlæggende Rettigheder⁵⁰. Kommissionen anmoder Agenturet for Grundlæggende Rettigheder om at udvide denne undersøgelse om romaer til

⁴⁹ Platformens første møde fandt sted i 2009 efter Rådets (almindelige anliggender) konklusioner af 8. december 2008, hvori det opfordrede Kommissionen til at sørge for udveksling mellem medlemsstaterne af god praksis og erfaringer i relation til romaernes integration, at yde støtte til analyse og at stimulere samarbejdet mellem alle de parter, der har en interesse i romaernes forhold, herunder de organisationer, der repræsenterer romaerne, som led i en integreret europæisk platform. Rådets konklusioner (almindelige anliggender) 15976/1/08 REV 1.

⁵⁰ UNDP's undersøgelse, finansieret i samarbejde med GD REGIO og udviklet i samarbejde med GD REGIO, Agenturet for Grundlæggende Rettigheder, Verdensbanken og Open Society Institute (forår 2011-Resultater i efteråret): 11 medlemsstater er omfattet (Bulgarien, Frankrig, Grækenland, Italien, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Spanien, Tjekkiet og Ungarn).

alle medlemsstater og til at gennemføre den regelmæssigt for at måle de konkrete fremskridt. Agenturet for Grundlæggende Rettigheder, som arbejder sammen med andre relevante organer, såsom Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene, vil indsamle data om romaernes situation med hensyn til beskæftigelse, uddannelse, sundhedspleje og bolig. Der vil også blive hentet data fra specifik forskning, som betales som led i programmet om samfundsøkonomi og humaniora under det 7. rammeprogram. I denne proces vil Kommissionen, Agenturet for Grundlæggende Rettigheder og andre EU-organer i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, i TEU respektere medlemsstaternes nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, herunder regionalt og lokalt selvstyre.

Kommissionen vil også tage hensyn til arbejdet i den åbne koordinationsmetode inden for socialpolitik og andre bidrag fra medlemsstaterne, som bygger på deres egne systemer til overvågning af romaernes integration. Den tilbunds gående overvågning, som medlemsstaterne og interesserede parter foretager af gennemførelsen af de nationale strategier for romaernes integration, er en god metode til at øge gennemsigtigheden og pålideligheden og dermed sikre størst mulig virkning af romaernes integration.

De nationale reformprogrammer sammen med overvågning og peer review af Europa 2020-strategien bør være en ekstra kilde til oplysninger, som kan benyttes til at vurdere fremskridt og vejlede medlemsstaterne.

For at få brugbare data på længere sigt vil Kommissionen i første omgang også skabe et samarbejde mellem de nationale statistikkontorer og Eurostat for at finde metoder, der kan kortlægge EU's mindst udviklede mikroregioner, hvor de mest marginaliserede grupper, og især romaer, lever. Denne territoriale tilgang til indsamling af data har direkte relevans for håndtering af romaernes fattigdom og udelukkelse. Derudover bør Agenturet for Grundlæggende Rettigheder arbejde sammen med medlemsstaterne for at udvikle overvågningsmetoder, som kan give en sammenlignende undersøgelse af romaernes situation på tværs af Europa.

9. KONKLUSIONER: 10 ÅR TIL AT GØRE EN FORSKEL

Denne EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration giver mulighed for at forene kræfterne på alle niveauer (EU, nationalt og regionalt) og med alle berørte parter, herunder romaerne, for at løse et af de mest alvorlige sociale problemer i Europa: den sociale udelukkelse af romaer. Den supplerer gældende EU-lovgivning og EU-politikker vedrørende ikke-diskrimination, grundlæggende rettigheder, fri bevægelighed for personer og børns rettigheder⁵¹. Rammen fastsætter EU-mål for romaernes integration, som skal opfyldes på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Disse ambitiøse mål vil kun blive opfyldt, hvis der er en reel vilje fra medlemsstaternes og de nationale, regionale og lokale myndigheders side, og hvis romaernes civilsamfundsorganisationer inddrages.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet, Europarådet, Rådet, Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg til at godkende EU-rammen for de nationale strategier for romaernes integration. I mere end ti år har EU-institutionerne regelmæssigt opfordret medlemsstaterne og kandidatlandene til at forbedre romaernes sociale og økonomiske integration. Nu er det på tide at omsætte gode intentioner til handling.

⁵¹ KOM(2011) 60, *En EU-dagsorden for børns rettigheder*.

Bilag - Tabel udarbejdet på grundlag af Europarådets oplysninger (http://www.coe.int/t/dg3/romatravellers/default_en.asp)

Tallene stammer fra Europarådets afdeling "Roma and Travellers"							
Europæiske lande (EU-medlemsstater)	Landets samlede indbyggertal (juli 2009)	Officielle tal (seneste folketælling)	Laveste skøn	Højeste skøn	Gennemsnitsskøn	% af samlet indbyggertal (på grundlag af gennemsnit)	Ajourført
<i>Østrig</i>	8 205 533	Ingen oplysninger	20 000	30 000	25 000	0,30%	14.9.2010
<i>Belgien</i>	10 414 336	Ingen oplysninger	20 000	40 000	30 000	0,29%	14.9.2010
<i>Bulgarien</i>	7 262 675	370 908 (2001)	700 000	800 000	750 000	10,33%	14.9.2010
<i>Cypern</i>	792 604	560 (1960)	1 000	1 500	1 250	0,16%	3.8.2009
<i>Tjekkiet</i>	10 220 911	11 718 (2001)	150 000	250 000	200 000	1,96%	14.9.2010
<i>Danmark</i>	5 484 723	Ingen oplysninger	1 000	10 000	5 500	0,10%	3.8.2009
<i>Estland</i>	1 307 605	584 (2009)	1 000	1 500	1 250	0,10%	3.8.2009
<i>Finland</i>	5 244 749	Ingen oplysninger	10 000	12 000	11 000	0,21%	3.8.2009
<i>Frankrig</i>	64 057 790	Ingen oplysninger	300 000	500 000	400 000	0,62%	14.9.2010
<i>Tyskland</i>	82 400 996	Ingen oplysninger	70 000	140 000	105 000	0,13%	14.9.2010
<i>Grækenland</i>	10 722 816	Ingen oplysninger	180 000	350 000	265 000	2,47%	14.9.2010
<i>Ungarn</i>	9 930 915	190 046 (2001)	400 000	1 000 000	700 000	7,05%	14.9.2010
<i>Irland</i>	4 156 119	22 435 (2006)	32 000	43 000	37 500	0,90%	14.9.2010

<i>Italien</i>	59 619 290	Ingen oplysninger	110 000	170 000	140 000	0,23%	14.9.2010
<i>Letland</i>	2 245 423	8 205 (2000)	13 000	16 000	14 500	0,65%	3.8.2009
<i>Litauen</i>	3 565 205	2 571 (2001)	2 000	4 000	3 000	0,08%	3.8.2009
<i>Luxembourg</i>	486 006	Ingen oplysninger	100	500	300	0,06%	3.8.2009
<i>Malta</i>	403 532	Ingen oplysninger	0	0	0	0,00%	3.8.2009
<i>Nederlandene</i>	16 645 313	Ingen oplysninger	32 000	48 000	40 000	0,24%	14.9.2010
<i>Polen</i>	38 500 696	12 731(2002)	15 000	60 000	37 500	0,10%	14.9.2010
<i>Portugal</i>	10 676 910	Ingen oplysninger	40 000	70 000	55 000	0,52%	14.9.2010
<i>Rumænien</i>	22 246 862	535 140 (2002)	1 200 000	2 500 000	1 850 000	8,32%	14.9.2010
<i>Slovakiet</i>	5 455 407	89 920 (2001)	400 000	600 000	500 000	9,17%	14.9.2010
<i>Slovenien</i>	2 007 711	3 246 (2002)	7 000	10 000	8 500	0,42%	3.8.2009
<i>Spanien</i>	46 157 822	Ingen oplysninger	650 000	800 000	725 000	1,57%	14.9.2010
<i>Sverige</i>	9 276 509	Ingen oplysninger	35 000	50 000	42 500	0,46%	14.9.2010
<i>Det Forenede Kongerige</i>	60 943 912	Ingen oplysninger	150 000	300 000	225 000	0,37%	14.9.2010
<i>EU-lande i alt</i>					6 172 800	1,73%	
(Lande uden for EU)							

<i>Albanien</i>	3 619 778	1261 (2001)	80 000	150 000	115 000	3,18%	14.9.2010
<i>Andorra</i>	72 413	Ingen oplysninger	0	0	0	0,00%	3.8.2009
<i>Armenien</i>	2 968 586	Ingen oplysninger	2 000	2 000	2 000	0,07%	3.8.2009
<i>Aserbajdsjan</i>	8 177 717	Ingen oplysninger	2 000	2 000	2 000	0,02%	3.8.2009
<i>Belarus</i>	9 685 768	Ingen oplysninger	10 000	70 000	40 000	0,41%	14.9.2010
<i>Bosnien-Hercegovina</i>	4 590 310	8 864 (1991)	40 000	60 000	50 000	1,09%	14.9.2010
<i>Kroatien</i>	4 491 543	9 463 (2001)	30 000	40 000	35 000	0,78%	14.9.2010
<i>Georgien</i>	4 630 841	1 744 (1989)	2 000	2 500	2 250	0,05%	3.8.2009
<i>Island</i>	304 367	Ingen oplysninger	0	0	0	0,00%	3.8.2009
<i>Kosovo*</i>	2 542 711	45 745 (1991)	25 000	50 000	37 500	1,47%	14.9.2010
<i>Liechtenstein</i>	34 498	Ingen oplysninger	0	0	0	0,00%	3.8.2009
<i>Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien</i>	2 061 315	53 879 (2002)	135 500	260 000	197 750	9,59%	14.9.2010
<i>Moldova</i>	4 324 450	12 280 (2004)	15 000	200 000	107 500	2,49%	14.9.2010
<i>Monaco</i>	32 796	Ingen oplysninger	0	0	0	0,00%	3.8.2009
<i>Montenegro</i>	678 177	2 826 (2003)	15 000	25 000	20 000	2,95%	14.9.2010
<i>Norge</i>	4 644 457	Ingen oplysninger	4 500	15 700	10 100	0,22%	3.8.2009
<i>Den Russiske Føderation</i>	140 702 094	182 617 (2002)	450 000	1 200 000	825 000	0,59%	14.9.2010

<i>San Marino</i>	29 973	Ingen oplysninger	0	0	0	0,00%	3.8.2009
<i>Serbien (ekskl. Kosovo)</i>	7 334 935	108 193 (2002)	400 000	800 000	600 000	8,18%	14.9.2010
<i>Schweiz</i>	7 581 520	Ingen oplysninger	25 000	35 000	30 000	0,40%	14.9.2010
<i>Tyrkiet</i>	71 892 807	4 656 (1945)	500 000	5 000 000	2 750 000	3,83%	14.9.2010
<i>Ukraine</i>	45 994 287	47 917 (2001)	120 000	400 000	260 000	0,57%	14.9.2010
<i>Lande uden for EU i alt</i>					5 084 100	1,63%	
<i>Europa i alt</i>					11 256 900		

* Jf. FN's Sikkerhedsråds resolution 1244/99.